

Barn som far illa

Barn som far illa

- Fysisk misshandel och försummelse
- Psykisk misshandel och försummelse
- Medicinsk försummelse
- Pedagogisk försummelse
- Non organic failure to thrive
- Sexuellt övergrepp
- Missbruk och psykisk sjukdom hos föräldrarna

Det försummade barnet

- ”Barn försummas när deras basbehov inte blir tillfredställda oberoende av orsak.”
- ”Underlåtenhet/oförmåga hos barnets förälder eller annan omhändertagare att trots materiella resurser inte tillräckligt väl kunna sörja för barnets hälso- och sjukvård, nutrition, undervisning, skydd och tillsyn och för att barnet får kärlek och omsorg.”

Det försummade barnet

- Fysiska tecken
  - Växer dåligt (non-organic failure to thrive)
  - Tecken på försummelse av somatisk sjukdom
  - Dålig munhygien, karies
  - Inga synliga tecken
- Problem med emotionell- och språkutveckling
- Kognitiva svårigheter
- Sociala problem

Det försummade barnet

- Kontaktstörning hos små barn
- Olika former av beteendeproblem
- Utagerande-överdriven försiktighet
- Depression
- Oförmåga till empati
- Skolproblem
- Barnet har inga förväntningar
- Svag självkänsla/svag självbevarelsedrift
- Kan fort fästa sig till vem som helst

Fysisk misshandel

- BRÅ:s statistik av polisanmälda brott
  - 0-6 år knappt 100/mån.
  - 7-14 år knappt 500/mån.
  - Allvarliga skador 9%
  - Livsfarliga skador 3 %
  - Barnamord ca 10/år

Fysisk misshandel

- Risken att få svåra skador eller misshandlas till döds är störst för de allra minsta barnen.
- Misshandel förekommer i alla samhällen, i alla religioner och i alla socioekonomiska strukturer.
- Vem?
  - Biologisk pappa 50%, styvfar/pojkvän 20%, biologisk mamma 12%
  - Tidigare åtal/misstanke om barnmisshandel 15%.

Fysisk misshandel

- Lagen om utredningar avseende barn som avlidit i anledning av brott 1/1 2008.
- Dödsfallsutredningar 2010-2011
  - Totalt 19 dödsfall
  - Hälsa- och sjukvård i större utsträckning ta reda på om det finns barn i en vuxen patients närhet för att kunna bedöma om anmälan till skydd för barnet ska göras.
  - Brister i anmälningskyldigheten förekommer både inom hälso- och sjukvård samt inom skola och förskola.
  - Brister i samverkan mellan socialtjänst, hälso- och sjukvård, polis och skola.

Fysisk misshandel

- Vilka tecken avslöjar misshandel?
- Kliniska tecken
  - Berättelsen: Osammanhängande/ändras. Triviala olycksfall som förklaring till allvarliga skador. Man kan inte förklara alls vad som hänt/skyller på äldre syskon.
  - Fynd vid kroppsundersökning.
- Andra undersökningar
  - Ögonbottenundersökning
  - Röntgenundersökning

Fysisk misshandel

- http://www.lj.se/info_files/infosida39571/kunskapsunderlag_diffdiagnos_vid_barnmisshandel.pdf

Barn som far illa

- **Socialtjänstlagen (2002:453)**
- **14 kap. 1§ Anmälan om missförhållanden**
- 1§ - Var och en som får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd **bör** anmäla detta till nämnden.
- Myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdom samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten är **skyldiga att genast anmäla** till socialnämnden om de i sin verksamhet **får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd**. Detta gäller även dem som är anställda hos sådana myndigheter. Sådan anmälningsskyldighet gäller också dem som är verksamma inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet som berör barn och ungdom eller annan yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet inom hälso och sjukvården eller på socialtjänstens område. För familje-rådgivning gäller istället vad som sägs i tredje stycket.
- De som är verksamma inom familjerådgivning är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om att ett barn utnyttjas sexuellt eller misshandlas i hemmet.
- Myndigheter, befattningshavare och yrkesverksamma som anges i andra stycket, är **skyldiga att lämna socialnämnden alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av skydd**.
- Om anmälan från Barnombudsmannen gäller bestämmelserna i 3 § lagen (1993:335) om Barnombudsman.

Barn som far illa

- Varför så svårt att anmäla?
  - Diagnostiska svårigheter.
  - Ångestfyllt.
  - Ovilja att ta obehaget förenat med att anmäla.
  - Rädsla för motanmälan.
  - Bristande kunskap om varandras roller.
  - Rädsla för att misstanken kan vara felaktig.
  - Rädsla för att förstöra relationer till familjen.
  - Dåliga erfarenheter av tidigare anmälan.

Barn som far illa

- Hälsa- och sjukvårdspersonalens ställning är speciell!
  - Stor kompetens att bedöma patienten utifrån ett helhetsperspektiv.
  - De flesta fall av allvarlig misshandel kommer sannolikt till sjukvårdens kännedom.
  - Patientjournal förs med väl dokumenterad status såväl socialt som fysiskt och psykiskt.

Anmälningsplikt

- Fysisk misshandel och försummelse
- Psykisk misshandel och försummelse
- Medicinsk försummelse
- Pedagogisk försummelse
- Non organic failure to thrive
- Sexuellt övergrepp
- Missbruk och psykisk sjukdom hos föräldrarna

Fakta

- <http://www.lj.se/infopage.jsf?childId=15171&nodeId=39571>

Prevention

- <http://www.karolinska.se/AstridLindgrensBarnsjukhus/Kliniker--enheter/MIO/material/>

Barnahus

- Jan 2014
- Hälsan?
- Alla 13 kommuner har visat intresse, inväntas politiskt beslut inom kort
- Syftet med Barnahus är att i en trygg, barnvänlig miljö låta barn som misstänks vara utsatta för övergrepp vara i centrum för utredningsprocessen. Barnet ska slippa slussas runt mellan olika myndigheter och inte behöva upprepa sin historia för flera personer.

Tack!

